

Je najvyšší čas na európsku strategickú autonómiu!

Snem politickej organizácie Mladé Progresívne Slovensko (mPS) 05.09.2026:

UPOZORŇUJE NA:

- fakt, že Európska únia je strategicky závislá v oblasti bezpečnosti, dodávok surovín alebo digitálnych služieb od viacerých globálnych hráčov, ktorí sa či už pravidelne alebo nepravidelne stavajú k jej existencii hostilne, čo ju ohrozuje:
 - a. prílišná závislosť Európskej únie v otázkach bezpečnosti od Spojených štátov amerických;
 - b. prílišná závislosť EÚ v dodávkach niektorých strategických surovín od jednej krajiny (Čína - ťažké vzácne zeminy, Turecko - bór, Juhoafrická republika - platina);
 - c. rastúca závislosť EÚ od zahraničných poskytovateľov cloudových služieb, umelej inteligencie a polovodičov (najmä od USA a Taiwanu), ktorá predstavuje rovnako reálne bezpečnostné riziko ako závislosť v surovinách či obrane;
 - d. pretrvávajúca energetická zraniteľnosť EÚ, vrátane nepriameho dovozu ruského skvapalneného zemného plynu cez tretie krajiny napriek sankciám;
- expanzívnu politiku Ruska, ktoré vedie agresívnu vojnu priamo na hraniciach Európskej únie;
 - a. útoky na Ukrajinu, ktoré začali v roku 2014 útokom na Krym a Donbas a eskalovalujú od roku 2022 totálnou inváziou a snahou o obsadenie celej krajiny;
 - b. útok na Gruzínske oblasti Abcházsko a Južné osetskú v roku 2008, ktoré sú doteraz Ruskou federáciou okupované;
- možnú hrozbu ruského útoku na člena EÚ v najbližších rokoch;
- porušovanie ľudských práv pod vládou Komunistickej strany Číny:
 - a. násilná okupácia Tibetu a potláčanie kultúrnych, náboženských, sociálnych a

politických práv tibetského ľudu

- b. zriaďovanie pracovných a re-edukačných táborov v provincii Xinjiang, v ktorej väčšinovo žije Uyghurská menšina, pričom zo strany Pekingu dochádza k agresii a potláčaniu ich kultúrnych, náboženských, sociálnych a politických práv
 - c. upieranie nezávislosti Taiwanu a Hong Kongu;
- opätovný odklon USA od hodnôt, ktoré sú blízke EÚ a na ktorých bola postavená naša vzájomná spolupráca, ako demokracia, právny štát či rešpekt k ľudským právam;
- opätovné odstúpenie USA od Parížskej klimatickej dohody, opakované neakceptovanie rozhodnutí Medzinárodného súdneho dvora či fakt, že USA sa nikdy nestalo členom Medzinárodného kriminálneho súdu;
- porušovanie ľudských práv pod vládou Donalda Trumpa:
 - a. únosy a vraždy vykonané príslušníkmi jednotiek ICE na území USA, nehumánne podmienky v detenčných centrách a zhoršujúci sa stav demokracie v USA;
- historické ale aj dnešné imperialistické správanie sa Spojených štátov porušujúce medzinárodné právo:
 - a. útok USA na Irak v roku 2003 pod zámienkou hrozby prítomnosti zbraní hromadného ničenia
 - b. mnohé zásahy USA proti demokraticky zvoleným politikom v Južnej Amerike či Afrike
 - c. nedávne vojenské zásahy USA vo Venezuele alebo Iráne a blokáda Kuby, ktoré sú v rozpore s medzinárodným právom
- neakceptovateľné správanie prezidenta Donalda Trumpa a iných predstaviteľov USA voči predstaviteľom Európskej únie, rovnako ako aj o EÚ či NATO ako takých, ako napríklad:
 - a. vyhrážanie sa inváziou Grónska, ktoré je súčasťou Dánskeho kráľovstva
 - b. vyhrážanie sa lídrom krajín EÚ po tom, ako kritizovali Donalda Trumpa za útok na Irán, pričom členov NATO žiadal o spoluprácu pri útoku

- c. výrok "EÚ bola vytvorená s cieľom oklamať a poškodiť Spojené štáty"
 - d. nepriateľské správanie voči Volodymyrovi Zelenskému a upadajúca podpora Ukrajiny zo strany USA, ktorá je nevyhnutná pre bezpečnosť Európy
 - e. obchodná vojna, ktorú sa Donald Trump pokúsil začať zavedením 15% taríf na dovozy z EÚ pričom EÚ a USA sú vzájomní najbližší obchodní partneri a táto spolupráca predstavuje $\frac{1}{3}$ globálneho obchodu
 - f. prejavenie podpory krajne-pravicovým stranám pred voľbami v Nemecku či Maďarsku, ktoré podkopávajú demokratické hodnoty EÚ a jej členských štátov a majú prepojenia na režim Vladimíra Putina
- hrozbu výstupu USA z NATO, ktoré by znamenalo obrovskú bezpečnostnú hrozbu pre Európu v prípade, že sa EÚ nebude viac spoliehať sama na seba a nebude na takýto scenár pripravená.

VERÍ V:

- silnú a nezávislú Európsku úniu, ktorá je schopná brániť svoje územie a hodnoty, na ktorých bola a je založená;
- nutnosť spolupráce založenej na rovnakých hodnotách, akými sú demokracia a ctenie si ľudských práv;
- nutnosť zrýchlenej schopnosti EÚ reagovať na geopolitické dianie, ktorá nebude brzdená snahami jednotlivých členských štátov vydierať Úniu v nesúvisiacich otázkach a ktorá sa dá dosiahnuť jedine reformou zmlúv;
- naliehavú potrebu riešiť problém závislosti EÚ od USA v oblasti obrany a bezpečnosti;
- posilnenie obranných spôsobilostí v EÚ s perspektívou vytvorenia európskeho velenia a hlbšieho prepojenia, ktoré by viedlo k zníženiu výdavkov jednotlivých členských krajín.

VÍTA:

- odmietavý postoj viacerých lídrov krajín EÚ voči zapojeniu sa do vojny v Iráne a pretrvávajúcu silnú podporu Ukrajiny napriek nepredvídateľnému a častokrát nepriateľskému správaniu Donalda Trumpa a Spojených štátov;

- iniciatívu na vytvorenie európskych systémov protivzdušnej obrany Freyja a vytvorenie “protibalistickej raketovej koalície” medzi Ukrajinou a ďalšími európskymi štátmi, či podobné iniciatívy;
- zavedenie nástroja SAFE (Security Action for Europe), ktorý poskytuje pôžičky vo výške až 150 miliárd EUR na spoločné zbrojné obstarávanie členských štátov, s podmienkou minimálne 65 % európskych komponentov;
- program EDIP (European Defence Industry Programme) a plán ReArm Europe/Readiness 2030 ako prvé konkrétne kroky smerom k európskej obrannej priemyselnej základni;
- podporu vízie spoločnej armády EÚ zo strany mnohých európskych predstaviteľov a predstaviteľiek.

VOLÁ PO:

- zníženie závislosti EÚ v oblastiach strategických zdrojov, satelitov, kyberbezpečnosti, munície, lietadiel, dronov a iných
 - a v sektoroch, kde úplná autonómia nie je možná po diverzifikácii dodávok;
- rýchlejšej a intenzívnejšej európskej integrácii založenej na zavedení hlasovania kvalifikovanej väčšiny vo všetkých otázkach politiky, vrátane CFSP, a zjednoteniu technických noriem, aby boli zbrane a munícia vzájomne zameniteľné naprieč členskými krajinami, a postupne vedúcej k založeniu jednotnej Európskej armády ako alternatívy Severoatlantickej aliancie, za podmienok určených členskými štátmi, ktorá bude pripravená a vybavená na hrozbu vedenia dlhodobej obrannej vojny a ktorá bude slúžiť výhradne na obranné účely a nebude zneužívaná na akty agresie a imperializmu;
- založení Bezpečnostnej rady EÚ, ktorá bude prijímať rýchle rozhodnutia v oblasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky;
- harmonizácii výzbroje a uprednostňovaní spoločného obstarávania zbraňových systémov v rámci EÚ pre zníženie jednotkovej ceny techniky a munície a lepšiu koordináciu armád v prípade konfliktu;
- posilnení úlohy Vysokého predstaviteľa EÚ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku;

- investíciach do výroby vlastnej munície a zbraní na svojom území Európskej únie;
- vytvorení pracovnej skupiny na európskej úrovni pre boj proti hybridným hrozbám, ktorej úlohou bude posilňovať ochranu kritickej infraštruktúry vrátane letísk, prístavov, železničnej siete, energetických systémov, telekomunikačnej a podmorskej infraštruktúry, a aby zvýšila investície do obrany a bezpečnosti tejto kritickej infraštruktúry;
- vytvorení integrovaného systému protivzdušnej a protiraketovej obrany Európskou úniou a nastavení jasných pravidiel nasadenia síl v prípadoch potreby;
- rozšírení jadrového dáždika Francúzska explicitne na všetky členské štáty EÚ;
- schopnosti a politickej vôle zostrelovať drony a rakety narušujúce vzdušný priestor EÚ;
- znížení závislosti EÚ od zahraničných (najmä amerických a čínskych) poskytovateľov kľúčovej digitálnej infraštruktúry – cloudových služieb, AI modelov a polovodičov – prostredníctvom podpory európskych alternatív a investícií do vlastnej výrobnnej kapacity;
- urýchlennom odstránení zvyškovej závislosti EÚ od ruských energetických zdrojov vrátane nepriamych dovozov cez tretie krajiny;
- legislatívnom umožnení uprednostňovania dodávateľov z EÚ pred dodávateľmi zo štátov, ktoré porušujú medzinárodné právo a využívajú nekalé obchodné praktiky (najmä USA a Čína ľudová republika) vo verejnom obstarávaní;
- rozšírenie spolupráce s Nórskom, Veľkou Britániou, Islandom a inými spoľahlivými demokratickými partnermi;
- zabezpečení vzácných zemín a iných kritických nerastných surovín prostredníctvom spoľahlivých partnerstiev, vytvárania zásob, spracovania v EÚ a recyklácie;
- dodržiavaní medzinárodného práva všetkými krajinami OSN a v prípade jeho porušenia po silnej reakcii medzinárodného spoločenstva, držaní sa odporúčaní MSD a MKS a nekonaní v rozpore s nimi;
- zavedení sankcií na predstaviteľov USA, Izraela a všetkých ďalších krajín porušujúcich medzinárodné právo, vrátane zbrojného embarga, a ponechaní už existujúcich sankcií na predstaviteľov Ruskej federácie a ostatných;

- dosiahnutí skutočnej vojenskej pripravenosti pri zachovaní sociálneho štátu vďaka zníženiu jednotkovej ceny zbraňových systémov a munície cez robustnú spoluprácu na vývoji nových platforiem s Ukrajinou;
- poslanectve strany Progresívne Slovensko, aby zodpovedne brali do úvahy túto rezolúciu pri každom hlasovaní v NR SR a EP;
- policy officerstve a predsedníctve Mladého PS, aby rokovali o tejto rezolúcii so stranou Progresívne Slovensko a usilovali sa o jej naplnenie pomocou strany.